

AMBASADA REPUBLICII MOLDOVA ÎN FRANȚA

GHID PENTRU CETĂȚENII REPUBLICII MOLDOVA ÎN REPUBLICA FRANCEZĂ

PARTEA 1: VENIREA ÎN FRANȚA

ACTELE NECESARE PENTRU A VENI ÎN FRANȚA

Solicitarea unei vize pentru Franța

- Viza de scurtă ședere
- Viza de lungă ședere

Scutirea de viză

Solicitarea unui permis de ședere în Franța

PARTEA 2: MUTAREA ȘI VIAȚA ÎN FRANȚA

MODALITĂȚILE DE OBTINERE A UNUI LOC DE MUNCĂ

Căutarea unui loc de muncă

REGLEMENTAREA CONTRACTULUI DE MUNCĂ

- Reglementarea salarizării
- Stabilirea orelor de muncă
- Reglementarea activității de lucrător independent
- Dispozițiile privind concediile

REGLEMENTĂRILE PRIVIND VENITURILE ȘI IMPOZITAREA

MODALITĂȚILE DE OBTINERE A UNEI LOCUINȚE

SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT FRANCEZ

- Învățământul primar
- Învățământul secundar
- Învățământul superior (*procesul de aplicare în primul an de licență la o universitate din Franța*)

NIVELUL DE FRANCEZĂ NECESAR PENTRU STUDENȚII STRĂINI

DISPOZIȚII PRIVIND STAREA CIVILĂ

- Nașterea
- Căsătoria
- Decesul

ASIGURĂRI SOCIALE, AJUTOARE ȘI BURSE

- Reglementarea sistemului național de asigurări sociale
- Cardul de asistență medicală informatizat (Carte Vitale)
- Asigurare medicală de bază (CMU universelle)
- Ajutorul medical de stat (AME)
- Prevederile privind asigurarea de șomaj
- Alocațiile familiale
- Prestațiile de maternitate sau paternitate
- Ajutoarele pentru locuință
- Bursa socială CROUS pentru studenți

DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

- Alocația pentru adulții cu handicap (AAH)
- Indemnizația de invaliditate (PCH)
- Alocația pentru educație pentru copiii cu handicap (AEEH)
- Condițiile de lucru pentru persoane cu dizabilități

PARTEA 3: PE CINE, ÎN CE CAZURI ȘI UNDE SĂ CONTACTEZ?

DATE DE CONTACT UTILE

INSTITUȚII DE REFERINȚĂ

- Primărie
- Prefectură
- Poliție
- Conseil de Prud'hommes
- Alianța Franceză
- CIMADE (Comité inter-mouvements auprès des évacués)

ACTELE DE IDENTITATE ȘI CONTROLUL DE IDENTITATE

CE TREBUIE SĂ FACEȚI ÎN CAZ DE FURT SAU PIERDERE?

- În cazul pierderii sau furtului actelor de identitate
- În cazul furtului mașinii
- În cazul furtului sau pierderii cardurilor de credit bancare sau a carnetelor de cecuri
- În caz de furt din locuința Dvs.
- În cazul pierderii unui animal de companie

CE TREBUIE SĂ FAC DACĂ ÎNTÂMPIN DIFICULTĂȚI PERSONALE?

- În cazul unei daune în locuința sau clădirea Dvs.
- În caz de vandalizare
- În caz de agresiuni și alte violențe
- În caz de agresiune sexuală
- În caz de violență asupra copiilor

PARTEA 4: VIAȚA COTIDIANĂ

BĂNCILE

CIRCULAȚIA RUTIERĂ

TRANSPORTUL FERROVIAR

TRANSPORTUL PUBLIC

GUERPRINS

PARTEA 1: VENIREA ÎN FRANȚA

ACTELE NECESARE PENTRU A VENI ÎN FRANȚA

De la intrarea în vigoare a liberalizării regimului de vize, la 28 aprilie 2014, cetățenilor Republicii Moldova li s-a permis să călătorească în Uniunea Europeană (UE) - iar cetățenilor UE să călătorească în Republica Moldova - fără a solicita o viză, pentru o ședere a cărei durată prevăzută nu depășește 90 de zile în decurs de 180 de zile.

Astfel, cetățenii Republicii Moldova pot călători în Uniunea Europeană, printre care și în Franța, fără viză. Cu toate acestea, dacă doresc să lucreze, să studieze, să dispună de un loc de muncă sau să se stabilească pentru mai mult de 3 luni, va fi necesară solicitarea vizei și/sau permisului de ședere.

Solicitarea unei vize pentru Franța

Vă rugăm să rețineți că Ambasada Franței la Chișinău nu eliberează vize.

Există, în principal, două tipuri de vize :

Viza de scurtă ședere - aceste vize sunt, în principiu, pentru cetățenii Republicii Moldova care, din diverse motive, nu dețin pașaport biometric. **Dosarul de solicitare a vizei se depune la Secția Consulară a Ambasadei Franței din România.**

Acest tip de viză se eliberează, în general, pentru călătorii turistice, călătorii de afaceri sau vizite familiale; de asemenea, permite titularului să vină în Franța pentru cursuri de formare de scurtă durată, stagii de practică sau pentru a desfășura o activitate remunerată (artiști în turneu, sportivi care participă la un campionat, angajați detașați pentru a presta un serviciu etc.).

Viza de lungă ședere - se eliberează atunci când durata șederii depășește trei luni. **Cererea trebuie depusă la Ambasada Franței la București:** <https://france-visas.gouv.fr/roumanie>.

Principalele motive pentru eliberarea acestei vize sunt studiile, munca și reîntregirea familiei. La sosirea în Franța, titularul vizei trebuie să se înregistreze la Oficiul Francez pentru Imigrație și Integrare (Office Français de l'Immigration et de l'Intégration) sau, în funcție de caz, la prefectura competentă pentru eliberarea permisului de ședere.

Scutirea de viză. În cazul în care sunteți cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene (UE), al Spațiului Economic European (SEE) sau al Elveției, nu aveți nevoie de viză de intrare și de ședere, indiferent de durata șederii.

Membrii de familie ai resortisanților UE, SEE sau elvețieni (soț/soție, copii minori sau aflați la întreținere, rude aflate la întreținere în linie ascendentă) sunt supuși acelorași reglementări de călătorie ca și ceilalți cetățeni străini de naționalitatea lor.

Solicitarea unui permis de ședere în Franța

Titularii unei vize de intrare și de lungă ședere cu mențiunea "*Carte de séjour à solliciter à l'arrivée en France*" (permis de ședere care se solicită la sosirea în Franța) trebuie să se adreseze autorităților prefecturale franceze pentru a solicita un permis de ședere în termen de două luni de la intrarea în Franța.

Membrii de familie ai cetățenilor UE, SEE sau elvețieni (soț/soție, copii minori sau aflați în întreținere, ascendenți aflați în întreținere) pot, de asemenea, să solicite un permis de ședere în Franța. Cererea trebuie depusă la prefectura din localitatea de reședință sau, în funcție de departament, la subprefectură, la primărie sau la secția de poliție.

PARTEA 2: MUTAREA ȘI VIAȚA ÎN FRANȚA

MODALITĂȚILE DE OBTINERE A UNUI LOC DE MUNCĂ

Căutarea unui loc de muncă

În vederea identificării unui loc de muncă, pot fi luate în calcul următoarele oportunități:

Prestatorul Francez pentru Ocuparea Forței de Muncă (Pôle emploi)

Coordonatele electronice: www.pole-emploi.fr;

Agențiile de muncă temporară (Agences d'intérim). Acestea percep comisionul de consultanță din contribuția angajatorului.

Coordonate electronice: www.prisme.eu;

Motorul de căutare Indeed.fr, care indexează ofertele de locuri de muncă publicate pe mii de site-uri. Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au acces la o listă de linkuri către site-urile care găzduiesc anunțuri care corespund criteriilor lor de căutare.

Coordonate electronice: <https://fr.indeed.com/>

Asociația pentru Ocuparea Personalului de Conducere (APEC) - are drept principale atribuții consilierea persoanelor cu funcții de conducere și a tinerilor licențiați, aflați în căutarea unui loc de muncă.

Coordonatele electronice: www.apec.fr;

În principiu, și în cadrul Primăriilor sunt disponibile liste cu principalii furnizori pentru locuri de muncă.

Aplicarea pentru un loc de muncă. Pentru a aplica la un loc de muncă în Franța, este necesar să întocmiți un dosar compus dintr-o scrisoare de intenție, un Curriculum Vitae (CV) cu fotografie, copii ale diplomelor, certificatelor de formare profesională și, eventual, susținerea unor probe de aptitudini.

Scrisoarea de intenție nu trebuie să depășească o pagină format A4 și trebuie să exprime clar, succint și convingător motivul pentru care doriți să aplicați, precum și de ce considerați că sunteți potrivit(ă) pentru postul vizat. Totodată, este bine să evidențiați motivația dumneavoastră pentru a căuta un loc de muncă în Franța.

Condițiile de muncă

Reglementarea contractului de muncă. În Franța, există două tipuri principale de contracte de muncă: CDI (contract de muncă pe perioadă nedeterminată) și CDD (contract de muncă pe perioadă determinată). CDI constituie regimul juridic de bază, în timp ce CDD este considerat o excepție.

În principiu, un CDD poate fi încheiat:

- pentru a înlocui un angajat absent pentru o perioadă limitată de timp;
- ca urmare a schimbărilor intervenite în structura unei societăți;
- pentru a realiza un proiect special sau pentru desfășurarea unei activități temporare în cadrul companiei;
- pentru o activitate sezonieră.

Contractul de muncă:

- implică desfășurarea unei activități salariale în contul angajatorului;
- presupune asigurarea unei plăți (salariu);
- presupune o relație de subordonare între angajator și angajat.

Conform legislației franceze, elementele esențiale ale unui contract de muncă sunt: identitatea părților, denumirea funcției, valoarea salariului și locul de muncă.

Stabilirea orelor de muncă

Durata legală a săptămânii de lucru este de 35 de ore în toate tipurile de companii, ceea ce corespunde unui număr total de 1607 ore anual. Sunt posibile derogări de la această durată maximală în anumite cazuri ce presupun o mărire temporară a activității respective (lucrători sezonieri, de exemplu).

Durata maximă pentru o zi de lucru poate atinge și 12 ore, în baza unor convenții colective. La fiecare 6 ore vor trebui acordate lucrătorilor pauze de minim 20 de minute.

Munca de noapte realizată în intervalul 21:00 – 6:00 nu poate depăși de regulă 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână (prin contracte colective se stabilesc până la 44 de ore pe săptămână). Munca de noapte se compensează prin zile de odihnă săptămânale sau plată suplimentară.

Reglementarea activității de lucrător independent

În Franța, lucrătorii independenți se înregistrează în registrul profesional corespunzător pentru domeniul de activitate. Vor fi supuși obligației de a plăti contribuțiile de securitate socială pentru lucrătorii independenți.

Persoana interesată va contacta Centrul privind formalitățile pentru întreprinderi (CFE), corespunzător pentru afacerea pe care o deține. Anuarul CFE poate fi consultat pe site-ul: <http://annuaire-cfe.insee.fr/AnnuaireCFE/jsp/Controleur.jsp>

Stabilirea orelor de muncă

Durata legală a săptămânii de lucru este de 35 de ore în toate tipurile de companii, ceea ce corespunde unui număr total de 1607 ore anual. Sunt posibile derogări de la această durată maximală în anumite cazuri ce presupun o mărire temporară a activității respective (lucrători sezonieri, de exemplu).

Durata maximă pentru o zi de lucru poate atinge și 12 ore, în baza unor convenții colective. La fiecare 6 ore vor trebui acordate lucrătorilor pauze de minim 20 de minute.

Munca de noapte realizată în intervalul 21:00 – 6:00 nu poate depăși de regulă 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână (prin contracte colective se stabilesc până la 44 de ore pe săptămână). Munca de noapte se compensează prin zile de odihnă săptămânale sau plată suplimentară.

La URSSAF (*Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales*) vor fi completate două tipuri de formulare:

- declarația de începere a unei activități non-salariale (*déclaration de début d'activité non salariée, cerfa n° 90-0192*);
- declarația de afiliere la o activitate non-salarială (*demande d'affiliation au titre d'une activité non salariée, cerfa n° 90-0177*).

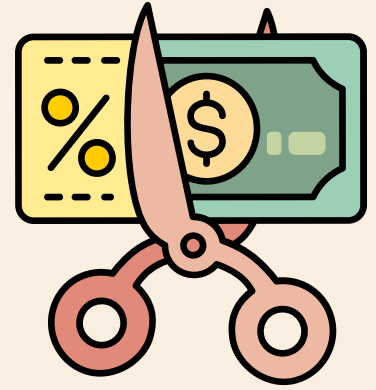
Concediul

Toți lucrătorii au dreptul la concediu plătit, cu condiția să fi lucrat cel puțin o lună pe parcursul unei perioade de referință. Perioada de referință este stabilită între 1 iunie a anului anterior și 31 mai al anului curent. Lucrătorii acumulează dreptul la 2,5 zile de concediu plătit pentru fiecare lună efectiv lucrată. Aceasta echivalează cu cinci săptămâni de concediu plătit pentru un an complet de muncă. Durata legală a concediului plătit se calculează astfel: 2,5 zile de concediu pentru fiecare lună efectiv lucrată la același angajator. Aceasta corespunde unui total de 30 de zile lucrătoare (sau 5 săptămâni) pentru un an complet de muncă desfășurat în perioada de referință. Această durată se aplică atât angajaților cu normă întreagă, cât și celor care lucrează cu timp parțial, în conformitate cu durata efectivă a muncii prestate.

Taxe și impozite în Franța

În Franța, orice persoană care beneficiază de un venit are obligația de a plăti taxe. Spre deosebire de alte țări, aceste taxe nu sunt deduse direct la sursă. Contribuabilii trebuie să declare veniturile obținute în anul anterior, de exemplu, veniturile din 2024 trebuie declarate printr-o declarație de venituri care trebuie transmisă Oficiului de impozitare din regiunea de reședință până la 31 mai 2025. Declarația poate fi depusă fie în format fizic, fie electronic, pe site-ul oficial: www.impots.gouv.fr.

Obligația de completare a declarației de venituri revine persoanelor care:

- Au împlinit vârsta de 18 ani;
- Au domiciliul și reședința în Franța;
- Locuiesc împreună cu familia în Franța;
- Desfășoară activitatea principală în Franța;
- Au interesele economice principale situate în Franța.

Impozitul este calculat pe baza venitului global net care se obține după deducerea cheltuielilor profesionale și ale cotizațiilor de securitate socială. Alte sume (pensii alimentare, angajarea unui salariat la domiciliu, donații) sunt de asemenea deductibile.

Calculul impozitului brut se face ținând cont de situația familială (situația personală a contribuabilului, numărul de persoane aflate în întreținere) și prin aplicarea unui barem progresiv asupra tranșelor de venit.

MODALITĂȚILE DE OBTINERE A UNEI LOCUINȚE

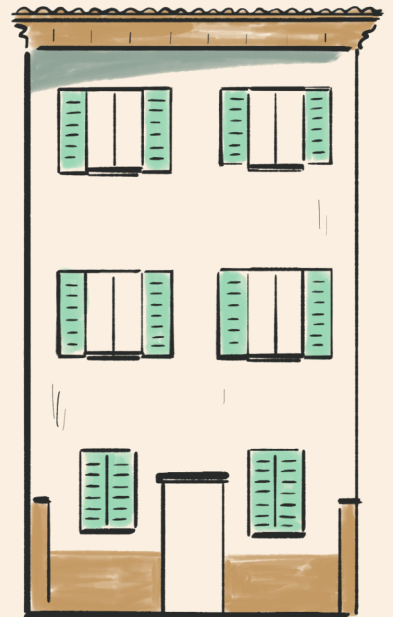
Există mai multe posibilități pentru cei interesați în a identifica o locuință: anunțuri din ziarele regionale sau naționale zilnice, agenții imobiliare, înregistrarea la o agenție specializată, platforme online. Cea mai simplă soluție este postarea pe un site de anunțuri gratuite. Astfel, persoanele interesate pot consulta online prețurile și dimensiunile apartamentelor.

Cele mai cunoscute agenții imobiliare din Franța sunt : *Century 21*, *ORPI*, *Arcad Immo*, *IAD France*, *Citya Immobilier* și altele.

Cele mai importante site-uri de anunțuri de locuințe de închiriat și de vânzare în Franța sunt: *Leboncoin*, *Se loger*, *À vendre à louer*, *Bien Ici*, *Immobilier France*, *PaP*, *Paru Vendu* și altele.

Costul cazării variază în funcție de locație. Cele mai scumpe chirii sunt concentrate în jurul marilor orașe: Paris, Bordeaux, Marsilia și Lyon, în special. Capitala rămâne cel mai scump oraș.

Contractul de închiriere a unei locuințe intră în sfera dreptului imobiliar (privat). Condițiile contractului sunt stabilite de părți, conform legislației imobiliare. În principiu, pentru închirierea unei locuințe, sunt percepute garanții financiare. De reținut că acest contract este necesar pentru obținerea unui justificativ de domiciliu, dar și pentru alte demersuri administrative.

Pentru închirierea unei locuințe în Franța, proprietarii solicită deținerea de către eventualul locatar a persoanelor garante (garanți fizici) sau a garanțiilor morale. În principiu, garantul fizic trebuie să muncească în Franța și să achite impozite pentru statul francez, să fie contractat CDI, cu un salariu lunar de 3 sau chiar 4 ori mai mare decât suma chiriei, fiind necesară prezentarea actului său de identitate, a avizului de fiscalitate și a buletinelor de salariu din ultimele 3 luni. De asemenea, unii proprietari acceptă garanții morale, precum *GarantMe* (companie privată care acționează ca garant, percepând taxe anuale) și *Visale* (garanție gratuită, oferită de Guvernul francez persoanelor cu vârsta de sub 30 de ani).

În cazul studenților, aceștia pot solicita o locuință în cadrul reședințelor universitare CROUS, prin intermediul constituirii DSE (*dossier social étudiant*). Există și opțiunea reședințelor studențești private, cum ar fi *Les estudines*, *Studapart*, *Nexity* etc.

SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT FRANCEZ

Instruirea este obligatorie pentru toți copiii, francezi și străini, de la vârsta de 3 ani până la 16 ani. Puteți alege să vă înscrieți copilul la o școală (publică sau privată) prin intermediul primăriei în raza cui sector locuiți. De asemenea, puteți solicita o autorizație pentru a vă asigura propria educație. Tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 18 ani sunt obligați să urmeze o formare profesională, în una dintre următoarele situații: angajat, în serviciu civic, ucenic. Misiunile locale monitorizează respectarea acestei obligații.

Învățământul primar

În Franța, școala primară este formată din grădiniță, de la vârsta de 3 ani (uneori 2 ani) până la 6 ani, și școli primare, de la 6 la 11 ani.

Grădiniță (écoles maternelles)

De la vârsta de 3 ani, copilul dumneavoastră trebuie să frecventeze grădinița, cu excepția cazului în care este educat acasă. Puteți înscrie copilul la o școală de stat, la o școală publică sau, în anumite condiții, la o grădiniță privată.

Deși învățământul este gratuit, părinții trebuie să plătească costul meselor servite la cantinele școlare. Tarifele sunt diferențiate în funcție de veniturile familiei.

Pentru informații suplimentare despre grădinițe, vă puteți adresa primăriei de domiciliu.

Copilul poate fi înscris la grădiniță cel târziu în luna iunie care precedă începutul unui nou an școlar. În anumite orașe, înscrierile se fac chiar mai devreme și, de aceea, este importantă informarea în timp util. Pentru a obține un certificat de înscriere la grădiniță, persoana interesată va prezenta la primăria din localitatea de rezidență următoarele documente:

- Livretul de familie (certificat de căsătorie/certificat de naștere al copilului);
- Un document prin care se atestă efectuarea vaccinurilor obligatorii (antidifterie, antitetanos, antipoliomielită, BCG), sau prin care să ateste o contra-indicație.
- Atestatul de domiciliu.

Școala primară (écoles élémentaires)

Școlile primare sunt destinate copiilor cu vârste cuprinse între 6 și 11 ani. Acestea sunt mixte și gratuite în cazul celor de stat. Învățământul primar este structurat în două cicluri: ciclul 2 (CP, CE1, CE2) și ciclul 3 (CM1, CM2). Spațiile școlare sunt administrate de comune, care au responsabilitatea întreținerii acestora.

Dacă un copil a frecventat grădinița, înscrierea acestuia la școala elementară de circumscripție (în funcție de domiciliu) se face, de obicei, automat. În situația în care primăria emite un certificat de înscriere la o altă școală decât cea dorită, părinții pot solicita o derogare. În cazul în care copilul rămâne la aceeași unitate de învățământ, nu este necesară reînnoirea anuală a înscrierii.

Învățământul secundar

Gimnaziu (collège)

După școala primară, gimnaziul (collège) reprezintă prima etapă a învățământului secundar. Toți elevii care finalizează școala primară se pot înscrie la gimnaziu fără a susține un examen de admitere. Gimnaziul este structurat pe patru niveluri, de la sixième la troisième, și organizat în cicluri educaționale. Cursurile obligatorii: Franceză, Matematică, Istorie și geografie, Educație morală și civică, Limbi moderne, Științele vieții și ale pământului, Fizică și chimie, Tehnologie, Educație fizică și sportivă, Arte vizuale, Educație muzicală.

Liceu (lycée)

După colegiu, elevii își pot continua studiile fie la un liceu general și tehnologic, fie la un liceu profesional. Liceul are o durată de trei ani, fiind structurat în clasele: *seconde, première și terminale*.

Bacalaureatul reprezintă primul nivel al învățământului superior și oferă absolvenților posibilitatea de a urma studii universitare. Examenul de bacalaureat se desfășoară în două etape:

- prima etapă constă în susținerea probei de limba franceză, la sfârșitul clasei a XI-a (première).
- a doua etapă include celelalte discipline și are loc la finalul clasei a XII-a (terminale).

a. Liceul general

Filiera generală conduce la învățământul superior, în principal, în universități, clase pregătitoare pentru *grandes écoles* sau școli specializate. Filiera generală este alcătuită din cursuri comune, care garantează dobândirea unei culturi comune și din specialități alese de către student pentru a-și aprofunda cunoștințele.

b. Liceul tehnologic

Filiera tehnologică îi pregătește pe elevi pentru studii tehnologice superioare, în principal, în STS sau IUT (în doi ani), și le permite să urmeze o formare continuă care să conducă la o diplomă profesională sau la o diplomă de inginer.

c. Liceul profesional

La un liceu profesional, învățământul tehnologic și profesional reprezintă 40-60% din programul elevilor. Acestea sunt predate în clasă și, în funcție de specializare, în ateliere, laboratoare sau pe teren.

Materiile de educație generală (franceză, matematică, istorie-geografie, științe, engleză) au, de asemenea, un rol important. Liceul profesional îi pregătește pe tineri pentru a obține o diplomă profesională, astfel încât aceștia să se poată încadra în câmpul muncii sau să își continue studiile.

Învățământul superior

În învățământul superior, se face o distincție între:

- Universități;
- Institutele universitare de tehnologie (IUT) pentru cursuri profesionale de scurtă durată;
- Grandes écoles, care recrutează studenți după 2 ani de clase pregătitoare (CPGE) sau după bacalaureat, fiind specializate pe domenii specifice: comerț, inginerie, finanțe, afaceri;
- Instituții specializate, de exemplu: școli de arhitectură, școli de arte, conservatoare muzicale.

Sistemul se bazează pe 3 grade: licență (Bac +3) , masterat (Bac +5), doctorat (Bac +8).

Procesul de aplicare în primul an de licență la o universitate din Franța. Pentru o primă aplicare la o instituție de învățământ superior din Franța, fiind cetățean al Republicii Moldova, studenta/ul poate depune dosarul, în general, de la 1 până la 3 universități, prin intermediul procedurii DAP (*Demande d'admission préalable*), în perioada octombrie – ianuarie (în dependență de instituție).

Documente necesare pentru constituirea dosarului sunt: actul de identitate, scrisoare de motivare, scrisoare de recomandare, tabelul cu notele obținute în liceu, certificatul de cunoaștere a limbii, alte diplome relevante.

Expedierea dosarului DAP poate fi posibilă prin intermediul Campus France <https://alfr.md/campus-france-fr/> din incinta Alianței Franceze din Republica Moldova, studentul obținând răspunsul la sfârșitul primăverii pe adresa de e-mail personală.

Costul studiilor de licență. Pentru studenții care dețin doar cetățenia Republicii Moldova, în cazul studiilor de licență într-o instituție publică de învățământ superior, este percepută o taxă de 2770 EUR, iar cei care sunt resortisanți ai UE vor achita 170 EUR. În plus, este necesară achitarea taxei CVEC (*Contribution de vie étudiante et de campus*) de 100 EUR, pentru studenții non-bursieri.

NIVELUL DE FRANCEZĂ NECESAR PENTRU STUDENȚII STRĂINI

Dacă urmați un curs în limba engleză, nu este necesar să vorbiți fluent limba franceză. Totuși, instituția respectivă poate decide să vă testeze nivelul de cunoaștere a limbii engleze.

Pe de altă parte, dacă alegeți un program de studiu în limba franceză, trebuie să știți că studenților străini li se va solicita un document care să ateste nivelul lor de cunoaștere a limbii franceze. Acest document poate fi obținut prin susținerea unui examen sau test oficial, cum ar fi DELF, DALF, TCF sau TEF.

Pentru studiile la nivel de licență și masterat, un nivel B1 sau B2 este, de regulă, recomandat, mai ales în domeniul științelor umaniste și sociale. Totuși, pentru admiterea în anul I prin procedura DAP (*Demande d'admission préalable*), nivelul B2 este obligatoriu.

În funcție de programul de studiu, unele instituții de învățământ superior din Franța pot solicita un nivel mai avansat, C1 sau C2, mai ales pentru cursuri cu cerințe lingvistice ridicate.

DISPOZIȚIILE PRIVIND STAREA CIVILĂ

NAȘTEREA

Nașterea trebuie înregistrată în termen de 3 zile la primăria orașului/localității în care s-a născut copilul. Certificatele de naștere sunt eliberate imediat și sunt gratuite. În cazul părinților necăsătoriți, înregistrarea unei nașteri nu este echivalentul recunoașterii legale a copilului. Astfel, o procedură voluntară de recunoaștere trebuie îndeplinită pentru stabilirea paternității.

Pentru obținerea unui certificat de naștere moldovenesc, trebuie ca unul dintre părinți, cetățean al Republicii Moldova, să se prezinte la Secția consulară a Ambasadei Republicii Moldova în Franța cu sediul la Paris sau la Consulatul General al Republicii Moldova din Nisa, cu următoarele documente, în original:

- extrasul plurilingv al actului de naștere francez al copilului (*Formule A*);
- actele de identitate (buletin de identitate sau pașaport);
- certificatele de naștere ale părinților (dacă unul din părinți nu este cetățean al RM – certificatul de naștere nu se solicită);
- certificatul de căsătorie al părinților (dacă este cazul).

CĂSĂTORIA

În Franța, căsătoria civilă are valoare juridică. Cetățenii Republicii Moldova se pot căsători în Franța cu condiția să aibă 18 ani (sunt posibile excepții). Nu există o condiție de reședință pentru căsătorie (articolul 9 din Legea nr. 81-973 din 29 octombrie 1981). Cu toate acestea, se va solicita un certificat de rezidență (de obicei, un permis de ședere), pentru a dovedi reședința legală în Franța.

Fiecare dintre viitorii soți trebuie:

- să-și exprime acordul;
- să nu fie într-o relație de rudenie până la gradul 3, de sânge sau căsătorie;
- să nu fie deja căsătorit sau unit printr-un alt mariaj de drept comun, cunoscut ca și convenție civilă de solidaritate sau „PACS”. Această prevedere se aplică străinilor care sunt deja căsătoriți în țara lor de origine.

Convenția civilă de solidaritate (PACS) este un contract încheiat între două persoane care își exprimă consimțământul de a conviețui. Ambii parteneri trebuie să aibă cel puțin 18 ani. Soții de drept comun vor locui la aceeași adresă. Pentru mai multe informații, se va contacta grefierul tribunalului din regiunea de rezidență. Nu există obligații cu privire la naționalitate pentru a putea încheia un contract PACS în Franța. Datorită naturii sale contractuale, pactul civil de solidaritate oferă o mai mare flexibilitate decât căsătoria (o marjă de manevră mai mare decât soții pentru a modifica condițiile de organizare a vieții lor comune).

Înregistrarea căsătoriei la Misiunile Diplomatice. Căsătoriile între cetățenii Republicii Moldova pot fi înregistrate și la Ambasada Republicii Moldova la Paris sau la Consulatul General din Nisa.

Documente necesare:

- declarația de căsătorie (completată la misiunea diplomatică);
- originalul și copiile actelor de identitate în curs de valabilitate (pașaport sau buletin de identitate);
- originalul și copiile certificatelor de naștere ale viitorilor soți;
- originalul și copia certificatului de divorț a soțului/soților divorțați(i) (după caz).

DECESUL

Decesul unei persoane trebuie înregistrat în maxim 24 de ore de la producerea acestuia, prin contactarea primăriei competente din punct de vedere teritorial. Primarul va întocmi certificatul de deces. Familia decide dacă dorește să repatrieze cadavrul sau să organizeze înmormântarea în Franța.

Repatrierea cadavrului. Pentru repatrierea corpului neînsuflăit, familia trebuie să contracteze un Serviciu funerar care se ocupă de toate formalitățile.

Serviciul funerar va contacta Ambasada pentru solicitarea pașaportului mortuar, prezentând următoarele acte:

- extrasul plurilingv al actului de deces (*Formule C*);
- copia unui act de identitate al defunctului;
- *laissez-passer* mortuar emis de către primăria unde a decedat persoana;
- permisul de transportare al defunctului;
- datele privind transportarea defunctului în RM;
- împuternicirea din partea familiei.

Dacă familia dorește să repatrieze rămășițele, trebuie să prezinte Secției consulare a Ambasadei Republicii Moldova sau Consulatului General din Nisa:

- extrasul plurilingv al actului de deces (*Formule C*);
- copia unui act de identitate al defunctului;
- datele privind urna funerară;
- modalitatea de transportare a urnei funerare în RM.

Cetățenii RM care au decedat și au fost rezidenți într-o comună franceză pot fi, de asemenea, înmormântați acolo, cu permisiunea primăriei.

ASIGURĂRI SOCIALE, AJUTOARE ȘI BURSE

Reglementarea sistemului național de asigurări sociale

În Franța, protecția socială este constituită din diferite sisteme care grupează persoanele asigurate în funcție de activitatea lor profesională, principalele fiind:

- 1) Regimul general: acesta acoperă majoritatea angajaților și a lucrătorilor independenți (meșteșugari, comercianți, industria și profesioniști independenți nereglementați), studenții, beneficiarii anumitor prestații și rezidenții obișnuiți;
- 2) Regimul pentru lucrătorii independenți, pentru profesiile liberale, care acoperă aproximativ 6% din populație;
- 3) Regimul pentru agricultură, pentru cei care își câștigă existența din agricultură. Acoperă aproximativ 9% din populație, este gestionat de MSA – *Mutualité Sociale Agricole*;
- 4) Regimul pentru pensii suplimentare ARRCO și AGIRC – sunt obligatorii pentru toți salariații din regimul general sau regimul agricol.

Sistemele suplimentare pot oferi o acoperire suplimentară față de riscurile acoperite de securitatea socială. Unele sunt obligatorii (sisteme de pensii suplimentare pentru angajații și managerii din sectorul privat), în timp ce altele sunt opționale (societăți mutuale de asigurări de sănătate, societăți de asigurări, instituții de providență).

Regulamentul general pentru angajați: prin acest sistem, se acoperă indemnizațiile pentru incapacitate de muncă, maternitate, accidente de muncă, șomaj și pensia pentru limită de vârstă, de urmaș, ajutorul de deces și alocația familială.

În momentul începerii prestării unei activități lucrative în Hexagon, angajatorul va înregistra contractul la URSSAF (Organismul administrativ responsabil pentru colectarea contribuțiilor sociale și alocațiile familiale). Această instituție gestionează diversele sisteme de securitate socială și indemnizația de șomaj. Contribuțiile de securitate socială variază în funcție de venitul angajatului și sunt deduse direct de la sursă. Astfel, o parte din contribuție provine de la angajator și o altă parte este dedusă din salariul lucrătorului. Odată înregistrat, lucrătorul va primi un certificat de înregistrare în sistemul de securitate socială (având un număr personal de securitate socială și un card „Vitalé”).

Cardul de asistență medicală informatizat (Carte Vitale)

Cardul de asigurare medicală sau Carte Vitale este regimul obligatoriu de asigurare medicală care prevede, în principal, rambursarea unui procent variabil între 35 și 100% din costurile consultațiilor, medicamentelor și intervențiilor chirurgicale. Carte Vitale se acordă tuturor persoanelor care sunt angajate, începând cu vârsta de 16 ani, precum și familiilor acestora.

Asigurare medicală de bază (CMU universelle)

Cetățenii Republicii Moldova care se află în Franța pot solicita asigurare medicală universală, cu îndeplinirea următoarelor condiții: să domicilieze în Franța în mod stabil și regulat, precum și să nu fie asigurați într-un regim obligatoriu de asigurare de boală/maternitate. Condiția rezidenței stabile este îndeplinită dacă cetățeanul Republicii Moldova are reședința în mod neîntrerupt mai mult de 3 luni și justifică șederea pe teritoriul Franței în mod legal (rezidența regulată).

Ajutorul medical de stat (AME)

Ajutorul medical de stat este un dispozitiv de asistență socială care permite cetățenilor Republicii Moldova rezidenți în Franța de peste 3 luni și care se află într-o situație nereglementată privind sejurul în Franța (absența actelor doveditoare) să beneficieze de acces gratuit la servicii de sănătate. Se acordă și copiilor acestora, persoanelor aflate în întreținere, precum și cetățenilor moldoveni aflați în retenție administrativă. Accesul la AME presupune acoperirea unui plafon de 100% din serviciile de sănătate și spitalizare în caz de situație medicală de urgență (inclusiv, boală sau maternitate), în limita tarifelor de securitate socială, fără avansarea unor cheltuieli.

Prevederile privind asigurarea de șomaj

Oricare persoană care și-a pierdut locul de muncă poate beneficia de indemnizația de șomaj, dacă a mai lucrat, a plătit contribuțiile (impozitele), sau a contribuit la schema de solidaritate finanțată de la stat.

Indemnizația de șomaj implică două instituții publice, Assedic (Oficiul pentru Indemnizația de Șomaj) și ANPE. Cetățenii moldoveni aflați în căutarea unui loc de muncă se pot înregistra la o agenție *Pôle emploi*, prin prezentarea unor documente de identificare.

Odată înregistrat, *Pôle emploi* va furniza solicitantului de loc de muncă un card pentru solicitanții de locuri de muncă. Pentru a primi indemnizația de șomaj, sunt necesare îndeplinirea următoarelor condiții:

- trebuie să vă înregistrați la *Pôle emploi* în termen de 12 luni de la încheierea contractului de muncă;
- trebuie să nu fi părăsit voluntar locul de muncă (cu excepția cazului în care demisia este justificată de imperative profesionale sau familiale);
- trebuie să fi lucrat timp de cel puțin 130 de zile sau 910 ore (echivalentul a aproximativ 6 luni);
- trebuie să aveți reședința în Franța (ceea ce înseamnă că nu puteți primi despăgubiri dacă vă mutați în străinătate);
- trebuie să căutați efectiv și permanent un loc de muncă (mergeți la întâlniri, acceptați oferte de formare sau de muncă etc.);
- trebuie să aveți sub 61 de ani.

În funcție de perioada contributivă, șomerii pot beneficia de indemnizația de întoarcere la muncă (ARE), pentru o perioadă de maxim 24 de luni (36 de luni pentru persoane care au peste 50 de ani).

Alocațiile familiale

Pentru a beneficia de prestații familiale în Franța, trebuie să îndepliniți următoarele trei condiții:

- a) să aveți o ședere legală (*séjour régulier* - situația unui străin care deține documentele ce îi permit să rămână pe teritoriul Franței.);
- b) să aveți reședința în Franța;
- c) să aveți cel puțin un copil în întreținere care să locuiască în Franța.

Alocațiile familiale se plătesc persoanelor care au cel puțin 2 copii în întreținere cu vârsta sub 20 de ani. Cuantumul prestației depinde de venit, de numărul de copii aflați în întreținere și de vârsta acestora. Prestațiile sunt plătite lunar. Alocația familială se acordă în luna următoare nașterii.

Pentru a afla ce sumă puteți primi, accesați următorul link: <https://www.caf.fr/allocataires/aides-et-demarches/droits-et-prestations/vie-personnelle/les-allocations-familiales-af>

Prestațiile de maternitate sau paternitate

Ca regulă generală, aveți dreptul la indemnizația zilnică de maternitate dacă ați fost asigurată timp de cel puțin 10 luni exersând o activitate profesională la data preconizată a nașterii. Există, totuși, câteva excepții, pe care le puteți găsi aici:

<https://www.ameli.fr/assure/remboursements/indemnites-journalieres-maladie-maternite-paternite/conge-maternite-salarie>.

Asigurarea de maternitate și paternitate acoperă:

1. cheltuieli legate de sarcină și naștere;
2. prestații în numerar în timpul perioadelor de repaus prenatal și postnatal ale mamei;
3. concediu de adopție pentru mamă și/sau tată;
4. concediu de paternitate.

Pentru a obține prestații de maternitate în numerar, se va prezenta la CPAM (*Caisse primaire d'assurance maladie*) o adeverință medicală care să ateste sarcina.

Ajutoarele pentru locuință

Alocația pentru locuință contribuie la plata chiriei pentru reședința principală, dacă aveți venituri modeste.

Există 3 tipuri de ajutoare pentru locuință, care nu pot fi combinate și se acordă în următoarea ordine de prioritate:

- a. Ajutorul personalizat pentru locuință (APL): destinat chiriașilor din locuințe care au făcut obiectul unui acord între proprietar și stat.
- b. Alocația familială pentru locuință (ALF): destinată persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru APL și care sunt căsătorite de mai puțin de 5 ani sau care au copii sau o persoană în întreținere.
- c. Alocația pentru locuințe sociale (ALS): pentru chiriașii care nu sunt eligibili nici pentru APL, nici pentru ALF. Aceasta se adresează cetățenilor francezi sau cetățenilor din Spațiul Economic European (SEE) sau din Elveția.

Locuința dvs. trebuie să fie reședința dvs. principală și trebuie să plătiți chirie. Valoarea ajutorului depinde de locul în care locuiți și de componența și resursele gospodăriei dumneavoastră.

Ajutorul pentru locuință nu este limitat în timp. Acesta este recalculat la fiecare 3 luni, pe baza resurselor gospodăriei dumneavoastră.

Bursa socială CROUS pentru studenți

Bursa CROUS este o bursă socială de care pot beneficia studenții cu cetățenie UE după un an de reședință în Franța, dar și studenții non-resortisanți UE după 2 ani de rezidență în Franța.

Pentru a putea aplica la obținerea bursei CROUS, este necesară crearea DSE (*dossier social étudiant*, care poate fi creat prin intermediul platformei <https://messervices.etudiant.gouv.fr/> și deținerea certificatului de școlaritate și a declarației pe venit (*avis fiscal*) a părinților pentru anul precedent (în cazul în care studentul nu are un venit propriu).

Eligibilitatea și valoarea bursei vor fi stabilite în dependență de suma veniturilor.

Alocația pentru locuință contribuie la plata chiriei pentru reședința principală, dacă aveți venituri modeste.

Există 3 tipuri de ajutoare pentru locuință, care nu pot fi combinate și se acordă în următoarea ordine de prioritate:

- a. Ajutorul personalizat pentru locuință (APL): destinat chiriașilor din locuințe care au făcut obiectul unui acord între proprietar și stat.
- b. Alocația familială pentru locuință (ALF): destinată persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru APL și care sunt căsătorite de mai puțin de 5 ani sau care au copii sau o persoană în întreținere.
- c. Alocația pentru locuințe sociale (ALS): pentru chiriașii care nu sunt eligibili nici pentru APL, nici pentru ALF. Aceasta se adresează cetățenilor francezi sau cetățenilor din Spațiul Economic European (SEE) sau din Elveția.

Locuința dvs. trebuie să fie reședința dvs. principală și trebuie să plătiți chirie. Valoarea ajutorului depinde de locul în care locuiți și de componența și resursele gospodăriei dumneavoastră.

Ajutorul pentru locuință nu este limitat în timp. Acesta este recalculat la fiecare 3 luni, pe baza resurselor gospodăriei dumneavoastră.

DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Alocația pentru adulți cu handicap (AAH)

AAH (*Allocation aux Adultes Handicapés* - Alocația pentru adulți cu handicap) este o formă de asistență financiară care garantează persoanelor cu handicap un venit minim pentru a le ajuta să își acopere cheltuielile de trai. Cuantumul AAH este stabilit în funcție de venitul dumneavoastră.

Durata asistenței depinde de gradul de handicap:

- dacă gradul de handicap este de cel puțin 80 %, atunci asistența se acordă pentru o perioadă de 1-10 ani sau chiar pe viață;
- în cazul în care gradul de invaliditate este cuprins între 50% și mai puțin de 80%, atunci asistența se acordă de la 1 la 2 ani sau de la 1 la 5 ani, dacă invaliditatea nu se poate ameliora.

Indemnizație de invaliditate (PCH)

Sistemul de compensare a handicapului (PCH) este un ajutor financiar destinat să compenseze pierderea independenței persoanelor cu handicap în viața de zi cu zi, inclusiv, în viața socială.

PCH este destinată să compenseze cheltuielile specifice legate de:

- nevoia de asistență umană;
- nevoia de ajutoare tehnice;
- necesitatea de adaptare a locuinței sau a vehiculului sau costuri suplimentare de transport;
- cheltuieli specifice sau excepționale legate de handicap;
- nevoia de asistență pentru animale.

Indemnizația de compensare a handicapului (PCH) nu este condiționată de venituri, dar valoarea ajutorului variază în funcție de resurse. Indemnizația de compensare a handicapului (PCH) se acordă pentru o perioadă minimă de un an, stabilită de CDAPH (*Commission des droits et de l'autonomie des personnes handicapées*) și menționată pe notificarea dumneavoastră.

Alocația pentru educație pentru copiii cu handicap (AEEH)

Allocation d'Education de l'Enfant Handicapé (AEEH) este un ajutor financiar destinat să vă despăgubească pentru cheltuielile suportate ca urmare a handicapului copilului dumneavoastră cu vârsta sub 20 de ani.

În funcție de gradul de handicap al copilului dumneavoastră, AEEH poate fi completată cu o majorare pentru un părinte singur și cu suplimente pentru compensarea costurilor suplimentare și a pierderilor de venituri.

În ceea ce privește criteriile de acordare a dreptului la AEEH, MDPH (*Maison départementale des personnes handicapées*) examinează criteriile referitoare la situația de handicap a copilului și, mai precis, la gradul de handicap al acestuia. Durata AEEH și a suplimentelor sale depinde de gradul de handicap al copilului. Pentru a obține AEEH, trebuie să completați, să datați și să semnați formularul de cerere la MDPH.

Valoarea AEEH și a suplimentelor acesteia:

- cuantumul de bază al AEEH este stabilit la 142,70 EUR pe lună pentru fiecare copil care are dreptul la aceasta;
- cuantumul suplimentelor AEEH variază între 249,72 EUR și 1 353,60 EUR;
- majorarea specifică pentru un părinte singur (de la un handicap de nivel 2) variază de la 57,97 EUR la 477,15 EUR.

Condițiile de lucru pentru persoanele cu dizabilități

Legea din 11 februarie 2005 privind egalitatea de drepturi și de șanse, prevede că angajatorii trebuie să ia măsuri adecvate pentru a permite lucrătorilor cu handicap să păstreze un loc de muncă care corespunde calificărilor lor, să îl ocupe sau să progreseze în cadrul acestuia. Prin urmare, angajatorul trebuie să facă adaptările necesare pentru a compensa consecințele handicapului la locul de muncă.

Beneficiarii obligației de încadrare în muncă, inclusiv, lucrătorii cu handicap recunoscuți de către *Maison départementale des personnes handicapées (MDPH)*, beneficiază, prin urmare, de anumite drepturi:

- adaptarea postului și programului de lucru (inclusiv asistența umană);
- formare adaptată la handicap și specifică handicapului;
- dreptul la muncă cu fracțiune de normă;
- condiții speciale pentru pensionare.

PARTEA 3: PE CINE, ÎN CE CAZURI ȘI UNDE SĂ CONTACTEZ?

DATE DE CONTACT UTILE

NUMERE GRATUITE ÎN CAZ DE DIFICULTĂȚI, ACCESIBILE ÎN TOATĂ FRANȚA

DE PE UN TELEFON FIX

15 : sănătate, SAMU

17 : poliția

18 : pompierii

115 : ajutor pentru persoanele fără adăpost

DE PE UN TELEFON MOBIL

112 : un număr unic care vă va direcționa către serviciul corespunzător pentru a vă oferi ajutor

AMBASADA REPUBLICII MOLDOVA ÎN REPUBLICA FRANCEZĂ ȘI SERVICIUL CONSULAR +33 (0) 1 42 94 04 57

CONSULATUL GENERAL AL REPUBLICII MOLDOVA LA NISA +33 (0) 493923577

TELEFON DE URGENȚĂ A AMBASADEI REPUBLICII MOLDOVA (Acest număr este exclusiv pentru cetățenii care se confruntă cu o situație cu caracter de urgență (accidente cu victime, decese, calamități și alte situații de pericol. La acest număr de telefon NU se furnizează informații consulare) +33 6 38 34 47 86

INSTITUȚII DE REFERINȚĂ

Primărie

În orașele mari și mijlocii, există o primărie și primării de arondisment. În orașele mici și în sate, există o primărie în fiecare localitate. Prin intermediul acestora, vă puteți înscrie copiii la școală și puteți afla tot ce trebuie să știți despre viața locală: transportul public, datele de contact ale centrelor medicale și ale asociațiilor, uneori, posibilități de parcare pe stradă, detalii de contact etc.

Prefectură

În orașele mai mari, există o prefectură pentru fiecare departament, plus una sau două subprefecturi. Acolo, puteți efectua toate formalitățile referitoare la mașina dumneavoastră sau la permisul de ședere.

Poliție

În Franța, există trei tipuri de forțe de poliție: civilă și națională (poliția națională); civilă și teritorială (poliția municipală, poliția rurală - *gardes champêtres*); militară și națională (jandarmeria națională).

În toate orașele, apelul 17, național, vă va oferi detalii despre cel mai apropiat post de poliție, secție de poliție sau sediul poliției de la domiciliul dvs.

Conseil de Prud'hommes (Tribunalul de dreptul muncii)

Este o instanță care soluționează litigiile individuale dintre un angajat și angajatorul acestuia.

Alianța Franceză

Offeră cursuri de limba franceză, diverse diplome, cazare, un restaurant universitar și un centru cultural.

CIMADE (Comité inter-mouvements auprès des évacués)

Este o asociație pentru solidaritate activă cu migranții, refugiații și solicitanții de azil.

Actele de identitate și controlul de identitate

Este obligatoriu să dețineți întotdeauna asupra dumneavoastră un document de identitate (carte de identitate/buletin sau pașaport), deoarece un ofițer de poliție sau un jandarm poate solicita un control de identitate. În cazul în care sunteți oprit de către un astfel de ofițer, trebuie să vă prezentați documentul de identitate. Dacă refuzați sau nu puteți dovedi identitatea, riscați să fiți reținut, fie pe loc, fie la secția de poliție, pentru verificarea identității. Controlul de identitate nu va dura mai mult de 4 ore de la momentul începerii acestuia.

Ce trebuie să fac în cazul în care mi-a fost ceva furat sau pierdut?

În cazul furtului mașinii

Denunțați furtul la secția de poliție sau la jandarmerie în termen de 24 de ore și informați asigurătorul în termen de maximum 2 zile lucrătoare, de preferință prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Asigurătorul vă va solicita completarea și semnarea formularului de declarație de furt, pentru a putea lua toate măsurile necesare. De asemenea, este important să notificați prefectura înmatriculării vehiculului, informând departamentul de înmatriculare a vehiculelor despre incident.

Procedura de despăgubire în caz de furt sau tentativă de furt a unui vehicul va fi stabilită în funcție de acoperirea oferită de polița de asigurare, de circumstanțele furtului sau ale tentativei de furt și de faptul că vehiculul a fost sau nu recuperat.

În cazul pierderii sau furtului actelor de identitate

De îndată ce observați, trebuie să raportați pierderea sau furtul documentelor de identitate la cea mai apropiată secție de poliție, dacă locuiți într-un oraș mare, sau la jandarmeria națională, dacă locuiți în provincie. Veți primi o chitanță pe care o puteți folosi pentru a obține documente noi și pentru a dovedi că documentele dvs. au fost furate sau pierdute în cazul în care acestea se află în posesia și sunt utilizate de o altă persoană. Asigurați-vă că respectați termenii de raportare.

În cazul furtului sau pierderii cardurilor de credit bancare sau a carnetelor de cecuri

Anunțați imediat banca dumneavoastră pentru a bloca contul și eventualele operațiuni bancare. Există numere de telefon în acest scop, care pot fi accesate 24/24, astfel încât să preveniți utilizarea neautorizată a cardului dvs.

În caz de furt din locuința dvs.

Depuneți o plângere la secția de poliție, la jandarmerie sau la procurorul general al tribunalului din localitate. După aceea, trimiteți declarația și recipisa de primire a plângerii către asigurătorul dumneavoastră prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termenul prevăzut în polița de asigurare (de obicei 2 zile lucrătoare). Declarația dumneavoastră trebuie să includă numărul poliței de asigurare, data și circumstanțele furtului și, dacă este cazul, o descriere a pagubei. Asigurătorul va desemna un expert pentru evaluarea pagubelor. Dacă nu sunteți de acord cu expertiza acestuia, aveți dreptul să solicitați numirea unui alt expert.

În cazul pierderii unui animal de companie

Puteți contacta SPA (*Société Protectrice des Animaux*) pentru a raporta dispariția acestuia. Nu ezitați să apelați la magazinele locale din cartier. Dacă animalul dumneavoastră de companie este tatuat, șansele de a-l găsi sunt mai mari.

Ce trebuie să faceți dacă întâmpinați dificultăți personale?

În cazul unei daune în locuința sau clădirea dvs.

În termen de 5 zile lucrătoare (așa cum este prevăzut în contractul de asigurare), trimiteți cererea de despăgubire companiei de asigurări prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Asigurați-vă că menționați numărul poliței de asigurare și că descrieți clar natura reclamației (daune provocate de apă, incendiu, etc.), data incidentului și o descriere detaliată a pagubelor. Dacă este cazul, trimiteți agentului sau brokerului dumneavoastră o copie a declarației, precum și copii ale scrisorilor sau somatiilor vecinilor și ale coproprietății, împreună cu o estimare a mobilierului și a obiectelor distruse.

Bunuri pierdute

În funcție de locul în care sunt pierdute, bunurile pierdute sunt păstrate pentru perioade diferite:

- în stradă: timp de 5 zile, la secția de poliție
- în metrou și autobuz: timp de 24 de ore, la casa de bilete a stației sau a terminalul liniei;
- în aeroporturi: timp de 15 zile, la secția de poliție a terminalului.

Pentru a recupera obiectul, va trebui să prezentați o dovadă de identitate și, în multe cazuri, o recipisă eliberată de secția de poliție.

Plângerea poate fi depusă pe numele autorului faptei, dacă îl cunoașteți. În caz contrar, trebuie să depuneți plângerea împotriva unei persoane necunoscute. Dacă aveți martori, indicați numele și adresele acestora. În cazul în care procurorul nu dă curs plângerii dvs., puteți depune o plângere ca parte civilă.

În caz de agresiuni și alte violențe

Dacă ați fost agresat/ă, puteți depune plângerea la cea mai apropiată secție de poliție/jandarmerie sau la procurorul din localitatea în care a avut loc agresiunea, ori la procurorul din localitatea în care locuiește agresorul (dacă îl cunoașteți).

Furnizați numele și adresele martorilor și declarațiile acestora, precum și facturile medicale, dacă le aveți.

Atașați un certificat medical care să descrie leziunile suferite și orice incapacitate de muncă rezultată. În cazul în care incapacitatea dvs. este mai mică de 8 zile, instanța de poliție va trebui să se pronunțe. Dincolo de această limită, instanța penală va judeca cazul. În cazul în care infracțiunea este mai gravă, aceasta poate fi tratată de Curtea de Assize.

În caz de vandalizare

Dacă ați fost victima unui act de vandalism (adică dacă una sau mai multe persoane distrug sau fură obiecte care vă aparțin, în interiorul sau în exteriorul locuinței dvs.), depuneți imediat o plângere la secția de poliție din sectorul în care a avut loc incidentul.

În caz de agresiune sexuală

Sunați sau mergeți la cea mai apropiată secție de poliție pentru a raporta incidentul. Dacă este posibil, solicitați să fiți însoțit de o persoană cunoscută.

Va fi necesar să fiți examinat de către un medic, de aceea este important să evitați dușul și schimbarea hainelor înainte de a efectua controlul medical și de a primi un certificat medical. În cazul în care instanțele consideră că există suficiente dovezi pentru a implica persoana suspectă de agresiune sexuală, va fi inițiat un proces.

Agresiunea sexuală este pasibilă de o pedeapsă de până la 5 ani de închisoare și o amendă de 75.000 EUR. Victima are la dispoziție 6 ani de la producerea evenimentului pentru a depune o plângere. De asemenea, victimele violenței sexuale pot solicita despăgubiri din partea Fondului de Garantare a Victimelor (*Fond de Garantie des Victimes*).

Număr de telefon fix gratuit pentru femeile victime ale violului sau agresiunii sexuale: 0800 05 95 95 (*Viols Femmes Informations*).

În caz de violență asupra copiilor

Copiii abuzați beneficiază de protecție specială din partea serviciilor sociale și a asociațiilor specializate. Măsurile de protecție pot fi dispuse de către un judecător. Autorul abuzului este pasibil de sancțiuni penale.

Orice persoană (minor sau adult) care este martoră la un act de abuz asupra unui copil sau care suspectează că un copil este în pericol sau riscă să fie în pericol trebuie să raporteze faptele.

Dacă sunteți victima unui abuz sau aveți cunoștință de o situație de abuz asupra unui copil (ca martor direct sau indirect), sunați imediat la 119.

PARTEA 4: VIAȚA COTIDIANĂ

Băncile

Pentru a deschide un cont bancar la o filială, trebuie să vă prezentați cu cartea de identitate sau pașaportul, un document care să justifice adresa dvs. ("Attestation de domicile" sau "Attestation de titulaire de contrat"), dovada unei burse (dacă sunteți student) sau un contract de muncă. Este posibil ca agenția să vă solicite și un extras de cont bancar pentru a verifica dacă nu sunteți supus unei interdicții bancare.

Pentru obținerea unui card de credit se percepe o taxă. Acesta nu se eliberează nerezidenților. În cazul în care banca refuză să vă deschidă un cont folosind cartea dvs. de identitate, contactați Serviciul Clienți al *Banque de France*.

Circulația rutieră/ Echipamentele necesare

Centura de siguranță trebuie purtată de către șofer și pasageri, atât în partea din față, cât și pe bancheta din spate a vehiculului, ori de câte ori acesta se află în mișcare.

Atunci când transportați copii, este obligatoriu să folosiți dispozitive de siguranță autorizate, adaptate la mărimea și vârsta acestora: scaune auto pentru copii cu un sistem de fixare autorizat, perne înălțătoare.

În mașină, trebuie să dispuneți de un triunghi reflectorizant pentru a avertiza în caz de accident, precum și veste de siguranță de culoare galbenă, care să corespundă normelor pentru fiecare persoană transportată.

De asemenea, este important să rețineți că dispozitivele de detectare a radarelor sunt interzise, chiar dacă pot fi achiziționate fără autorizație în anumite magazine.

Documentele necesare

a. Un permis de conducere valabil

Pentru a vă reînnoi permisul de conducere emis de Republica Moldova, adresați-vă Ambasadei Republicii Moldova sau Consulatului general al Republicii Moldova. Dacă locuiți în Franța, contactați prefectura dvs. pentru a obține un permis de conducere francez care vă va permite să conduceți în Franța.

b. Documentul de înmatriculare a vehiculului. Pentru a obține sau modifica documentul de înmatriculare al vehiculului, trebuie să vă adresați subprefecturii sau prefecturii în care locuiți. În anumite orașe mari, acest lucru se face la primărie, iar în Paris, la Prefectura de Poliție sau la filiala Prefecturii de Poliție din arondismentul în care locuiți. Documentul de înmatriculare se eliberează pe loc, iar costul variază în funcție de regiune. În cazul în care pierdeți documentul, vi se va emite o chitanță în două părți, valabilă timp de o lună: partea 1 vă permite să circulați, iar partea 2 vă permite să solicitați un duplicat.

Atunci când achiziționați un vehicul nou, aveți la dispoziție 15 zile pentru a obține documentul de înmatriculare. În cazul vehiculelor second-hand, trebuie să înregistrați vehiculul și să obțineți documentul de înmatriculare în termen de o lună de la data achiziției. Neîndeplinirea acestei obligații poate atrage aplicarea unei amenzi.

c. Controlul tehnic actualizat al vehiculului este obligatoriu. Acesta include, printre altele, măsurarea emisiilor de CO₂, care trebuie realizată în termen de 6 luni înainte de împlinirea celui de-al patrulea an de la punerea în circulație a vehiculului. Controlul tehnic este valabil pentru o perioadă de 2 ani.

d. Certificatul de asigurare sau cartea verde eliberată de către asigurător (trebuie să-l plasați pe colțul din dreapta jos al parbrizului, împreună cu certificatul de asigurare furnizat de asigurător).

Comportamentul în cazul unui accident rutier

Dacă este posibil, îndepărtați-vă autovehiculul de pe drum și parcați-l pe banda de urgență, pentru a evita un alt accident, apoi opriți motorul. Coborâți din vehicul, plasați pasagerii în spatele barierei de protecție, puneți-vă vestele galbene de siguranță și plasați triunghiul reflectorizant în spatele mașinii. Sunați imediat serviciile de urgență.

De asemenea, puteți contacta asiguratorul la numărul indicat pe autocolantul de asigurare. Acesta va putea implementa măsurile prevăzute în contractul dumneavoastră: alegerea unui agent autorizat pentru repatriere, împrumutul unei mașini, cazare la hotel etc.

Interzicerea consumului de alcool și droguri de către șoferi

Consumul de droguri și alcool este strict interzis. În cazul în care se constată încălcarea acestei reglementări, conducătorul auto va fi sancționat prin aplicarea unei amenzi, iar vehiculul și permisul de conducere vor fi confiscate. De asemenea, va fi citat să se prezinte în fața instanței competente. Refuzul de a se supune testării alcoolemiei, prin intermediul aparatului etilotest, va conduce la transportarea conducătorului auto la unitatea spitalicească pentru recoltarea unei probe biologice de sânge.

Limita legală de alcoolemie este de 0,5 g alcool per litru de sânge sau 0,25 mg de alcool per litru de aer expirat.

Transportul feroviar

Biletele pot fi achiziționate prin rezervare la o filială SNCF a companiei naționale sau la o agenție de turism, prin telefon sau prin internet, sau direct la casa de bilete din gară. Nu cumpărați un bilet de la cineva care vi-l oferă, este interzis.

Biletele fac uneori obiectul unor condiții speciale de utilizare.

Sunt disponibile reduceri pentru copii, familii numeroase, studenți și persoane cu vârsta de peste 60 de ani.

Înainte de a urca în tren, este obligatoriu să scanați biletul la aparatul destinat acestui scop, aflat în gară. În cazul în care, din motive tehnice, nu ați reușit să efectuați această operațiune, vă recomandăm să anunțați controlorul de bilete, pentru a evita aplicarea unei amenzi.

Transportul public

În orașele cu o rețea de linii de metrou și/sau de tramvai, sau RER (rețea expres regională, în regiunea pariziană), biletele pot fi achiziționate de la automate și uneori de la casele de bilete. Hărțile rețelelor sunt disponibile la casele de bilete.

Diverse abonamente sunt, de asemenea, disponibile, în funcție de durata de utilizare. Acestea pot fi utilizate adesea și în cadrul rețelei de autobuze, pe lângă rețeaua de linii de metrou/ tramvai/ RER.

Copiii cu vârsta de peste 4 ani trebuie să aibă un bilet. Minorii cu vârsta de până la 10 ani beneficiază de un preț redus al biletului. Dacă sunteți rezident și aveți cel puțin trei copii, beneficiați de tarif redus, chiar și după ce copiii împlinesc 10 ani. Totodată, studenții pot beneficia de tarife speciale la abonamente.

Păstrați biletul până la coborârea din transport, este posibil să vă fie cerut de către controlorii de bilete.

Acest ghid, realizat de Ambasada Republicii Moldova în Franța, este conceput să vă sprijine cu informații esențiale, pentru ca mutarea și șederea dumneavoastră în Franța să fie cât mai simple și mai bine organizate.

Mulțumim tuturor celor care au contribuit la crearea acestui îndrumar!

Dacă aveți sugestii sau observații pentru actualizări, nu ezitați să ne scrieți la paris@mfa.gov.md

Vă aducem la cunoștință că în cadrul Ambasadei Republicii Moldova în Franța sunt funcționale următoarele numere de telefon:

+33 (0) 9 62 03 04 57 - Secretariat
+33 (0) 1 42 94 04 57 - Secția Consulară

+33 6 38 34 47 86 - Linia telefonică de urgență

Acest număr de telefon este exclusiv pentru cetățenii care se confruntă cu situații de urgență.

Programul de lucru al Ambasadei Republicii Moldova la Paris

Secția consulară primește cetățenii de luni până joi, între orele:

09:00 - 13:00

14:00 - 18:00

Cu respect,
Echipa Ambasadei RM în Franța

